

TERMÍN: 23.10.2020

xx36098xx
Recenzia C
Vladimír Peciar
vladimir.peciar@mfsr.sk

*Prosím nezasahujte do tejto tabuľky*RECENZENT/KA (meno a priezvisko, pozícia, inštitúcia): **Vladimír Peciar**NÁZOV MATERIÁLU: **Obrana, bezpečnosť, financie - determinanty výdavkov štátov Európskej únie na obranu**TYP VÝSTUPU*[1]: **Analýza**

(pri spoločných výstupoch uviesť aj typy individuálnych vkladov):

ANALYTICKÝ ÚTVAR, REZORT: **Ministerstvo obrany SR - Analytický útvar**AUTORI/KY: **Barbora Hrozenská;**

SPOLUAUTORI/KY: - - ; - - ; - - ; - -

RECENZNÝ FORMÁT*[2]: **2****PRIPOMIENKY:**

P.č	Pripomienka sa vzťahuje k (strana, odsek):	Text pripomienky*[3]	Odôvodnenie pripomienky	Vysporiadanie sa s pripomienkou*[4]
1	Strana 4, prvý odsek	V prvej vete prvého odseku doplniť aj informáciu o poklese HDP na rok 2020 z aktuálnej (septembrovej) makroekonomickej prognózy MF SR. Ak to bude žiadúce, rovnako prebrať prognózu slovenského HDP na ďalšie roky do použitého modelu a zabezpečiť	Uviesť porovnanie aj s prognózou vykonanou domácimi autoritami a zabezpečiť tým tak aktuálnosť materiálu.	AKCEPTOVANÉ. Odsek bol aktualizovaný podľa najnovšej prognózy MF SR zo septembra 2020.

		tak súlad štatistického modelu s makroekonomickými predpokladmi, s ktorými pracuje MF SR.		
2	Strana 5, posledný odsek	Konfrontovať predpovede modelov na krátke obdobie s Návrhom rozpočtového plánu na roky 2021-2023 (NRP), ktorý bol publikovaný v októbri 2020. Bolo by vhodné porovnať a diskutovať predpovede modelu s plánovanými rozpočtovými výdavkami. Taktiež by bolo vhodné krátkodobú prognózu výdavkov na obranu do roku 2023 prebrať z NRP a predpovede modelu aplikovať až na neskoršie časové obdobie.	V odseku sa uvádza, že je možné, že na základe ekonomického a politického vývoja stúpnu výdavky na obranu nad 2 % HDP v najbližších dvoch rokoch. NRP však uvádza, že medzi rokmi 2021 a 2023 dosiahnu výdavky na obranu 1,1 až 1,8 % HDP. Diskutovaním, poprípade prebráním plánovaných výdavkov na roky 2021 až 2023 z NRP do štatistických modelov, by sa zabezpečil súlad s hodnotami uvedenými v rozpočte verejnej správy.	AKCEPTOVANÉ. Do modelov boli v krátkodobom hľadisku zohľadnené prognózy NRP z roku 2020. Zároveň bola prepracovaná kapitola „východiská“ v zmysle odporúčania recenzenta (porovnanie vypracovaných scenárov s prognózou NRP).
3	Strana 6m, odsek 2	Pripomienka č. 1		AKCEPTOVANÉ. Upravené podľa návrhu recenzenta.
4	Strana 10, odsek 2	Stručne vysvetliť (napríklad v boxe) čo znamenajú skratky OLS, FEM a REM.	Odporúčam stručne vysvetliť skratky a vlastnosti jednotlivých modelov, pretože nie každý čitateľ je oboznámený s týmito ekonometrickými metódami.	AKCEPTOVANÉ. Do analýzy bol doplnený Box 3 so stručným vysvetlením modelov OLS, FEM a REM.
5	Strana 14-16	Pripomienka č. 2 + tak isto doplniť údaje o výške verejného dlhu z NRP na roky		AKCEPTOVANÉ. Upravené v súlade

		2021-2023 a upraviť scenáre vývoja výdavkov na obranu.		s odporúčaním recenzenta.
6	Strana 12	Navrhujem doplniť novú závislú premennú – sumu výdavkov na obranu a výdavkov na verejný poriadok a bezpečnosť ako podiel na celkových verejných výdavkoch. Na túto alternatívnu špecifikáciu navrhujem použiť dáta z Eurostatu vrátane HDP, HDP p.c. verejného dlhu a výdavkov na obranu a verejný poriadok a bezpečnosť (COFOG klasifikácia výdavkov).	Zopakovanie regresných modelov na novej závislej premennej by mohlo poskytnúť detailnejšie informácie o tom, či rastie alebo klesá dôležitosť obranných výdavkov vo verejných rozpočtoch jednotlivých štátoch. Na základe dát vidíme, že síce podiel výdavkov na obranu na HDP klesá v mnohých štátoch, podiel na celkových verejných výdavkoch klesať nemusí a môže signalizovať iné trendy vo vývoji obranných výdavkov. Je preto viac než žiadúce, aby bol aj tento indikátor zakomponovaný do textu analýzy.	AKCEPTOVANÉ. Do textu doplnená informácia o vplyvoch nezávislých premenných na výdavky na obranu v prípade, ak sú tieto vyjadrené ako podiel z celkových verejných výdavkov (dáta použité z Eurostat-u). Do prílohy č. 5 doplnená tabuľka porovnania finálnych modelov pre obe závislé premenné (výdavky na obranu ako % HDP vs. výdavky na obranu ako podiel na celkových verejných výdavkoch).
7				
8				
9				

CELKOVÉ HODNOTENIE (recenzent/ka vyplní túto časť po vysporiadaní sa s pripomienkami analytickou jednotkou):

Štúdiu považujem za veľmi dobrý začiatok analytickej práce v gescii Ministerstva obrany SR. Najzaujímavejšia časť štúdie je podľa môjho názoru prognóza výdavkov na obranu a jej jednotlivé scenáre. Do budúca má tento typ analytickej práce veľký potenciál ovplyvňovať alokáciu rozpočtových zdrojov na jednotlivé oblasti. Na dátach podložené analýzy MO SR môžu slúžiť ako podklady pre rozhodovanie o výške výdavkov určených na obranu.

Do budúca by som odporučil ďalej skúmať aké ďalšie determinanty ovplyvňujú výšku výdavkov na obranu. Z analýzy je zrejmé, že mnoho iných neskúmaných premenných môže mať významný vplyv na prioritizáciu výdavkov. V ďalších štúdiách Analytického útvaru MO SR sa odporúčam zamerať na oblasti, ako čo najefektívnejšie využiť zvyšujúce sa výdavky na modernizáciu obrany s cieľom dosiahnutia tak rozpočtových cieľov verejnej správy, ako aj cieľov rozvoja obrany.

[1] Výber medzi: 1. analýza (komplexný analytický materiál s návrhmi konkrétnych systémových opatrení); 2. komentár (rozsahovo menší analytický materiál venujúci sa konkrétnemu čiastkovému problému); 3. manuál (metodické usmernenie vyplývajúce z potreby zjednotenia procesov a postupov v konkrétnej oblasti).

[2] Formát 1 pre komentár/manuál (2 recenzenti bez povinného odborného workshopu); Formát 2 pre analýzu (3 recenzenti a povinný odborný workshop).

[3] Do tabuľky značiť pripomienky zásadného metodologického a obsahového charakteru (nie štylistické či gramatické opravy).

[4] Vyplní analytická jednotka: pripomienka bola akceptovaná / pripomienka nebola akceptovaná a zdôvodnenie / pripomienka bola čiastočne akceptovaná a zdôvodnenie.